

FINANCIEEL KADER GROENLINKS VERKIEZINGSPROGRAMMA 2011-2015 (*)

Embargo tot maandag 22 maart, 15.00 uur

Het economisch beeld voor de komende kabinetsperiode

Het Centraal Planbureau verwacht dat het economisch herstel de komende jaren doorzet. Bij *ongewijzigd beleid* daalt de werkloosheid van 500.000 mensen nu naar 400.000 mensen in 2015. Dat is meer dan vóór de crisis. De koopkrachtontwikkeling is gemiddeld ¼% per jaar. Het financieringstekort komt uit op 2,9% BBP (bruto binnenlands product) in 2015. Het houdbaarheidstekort in 2015 komt uit op 4,5% ofwel 29 miljard euro.

Financiële inzet GroenLinks

Hoewel de economie zich lijkt te herstellen van de gevolgen van de kredietcrisis, is voorzichtigheid geboden. Behoud en creatie van werk is cruciaal. Participatie staat voorop. Met al te drastische ingrepen zal het herstel in de kiem worden gesmoord en worden meer mensen werkloos. Daar is niemand bij gebaat. Aan de andere kant moet het tekort op de overheidsbegroting wél aangepakt worden. Niet door lukraak of met de kaasschaaf te bezuinigen, maar door gericht te hervormen. Dat is beste wijze van bezuinigen. Tevens wil GroenLinks starten met het gezond en duurzaam maken van de economie door overmatige publieke en private schulden geleidelijk terug te dringen en door de vervuiler te laten betalen.

Het financieringstekort wordt teruggebracht tot -1% BBP in 2015 . Dat betekent dat het saldo met 12 miljard moet verbeteren ten opzichte van het basisscenario van het Centraal Planbureau. GroenLinks kiest voor een mix van maatregelen, waardoor 9 miljard netto wordt bezuinigd en per saldo 3 miljard aan hogere lasten wordt gerealiseerd. Dat is in overeenstemming met de vereisten van het Stabiliteit- en Groei Pact en schept enige marge als de economie tegenzit. Er wordt een trendmatig begrotingsbeleid gevoerd.

Bovendien wil GroenLinks in de komende kabinetsperiode maatregelen treffen om het resterende houdbaarheidstekort geheel op te lossen. Dit betekent dat uiterlijk in 2015 een begin gemaakt wordt met geleidelijke invoering van structurele hervormingen ter waarde van 17 miljard euro. In de komende kabinetsperiode moeten de daarvoor noodzakelijke besluiten genomen worden. Deze inzet is solide en toekomstgericht. De problemen worden niet vooruit geschoven naar de jongere generaties, maar opgelost.

Investerings- en bezuinigingen tot 2015

Ook in deze moeilijke tijden is het noodzakelijk om te investeren in de toekomst. Daarbij is GroenLinks streng en selectief. Onderwijs is topprioriteit. Onderwijs moet een kansenmachine worden in plaats van tweedeling te zaaien. De komende

kabinetsperiode zal daarom met name in voorscholen/brede scholen en in het VMBO en MBO worden geïnvesteerd. Daarnaast komen extra middelen beschikbaar voor gerichte investeringen in de zorg, openbaar vervoer, natuur en participatie voor de meest kwetsbaren in onze samenleving. Dit investeringspakket bedraagt 7 miljard euro.

Dat betekent dat in totaal een bedrag van 16 miljard euro moet worden bezuinigd. De volgende bezuinigingsopties zijn daarbij leidend:

De bestuurlijke drukte wordt aangepakt. Het aantal departementen wordt teruggebracht naar 8, bureaucratie, overmatige beloningen en inhuur van externen worden sterk teruggedrongen. Het aantal provincies wordt teruggebracht tot maximaal 7 en de waterschappen gaan daar in op. Centrale opdracht voor het nieuwe middenbestuur wordt de ruimtelijke politiek. De arbeidsmarkt wordt gemoderniseerd door het recht op uitkering te verkorten en te vervangen door een recht op participatie en scholing. Overheidssubsidies zoals de kinderbijslag worden gericht op lagere inkomensgroepen, de zorgpremie wordt inkomensafhankelijk gefinancierd. Geldverslindende prestigeprojecten als de JSF worden per direct stopgezet. Grote investeringen in asfalt zijn onnodig omdat de kilometerheffing wordt ingevoerd.

Lasten tot 2015

De lastenverzwaring van 3 miljard euro is het saldo van enerzijds lastenverzwaring en anderzijds lastenverlichting. Bij lastenverzwaring staat verhoging van de groene belastingen centraal. Dit is nodig om de gewenste verduurzaming van economie en samenleving eindelijk vaart te geven en in het bijzonder een groene doorbraak in de energievoorziening te realiseren. Daarnaast worden grote vermogens en grote bedrijven, die belastingbetaling ontwijken door het aangaan van grote schulden, zwaarder belast. Het grootste deel van de lastenverzwaringen wordt teruggeven aan met name de laagbetaalde hardwerkende Nederlander. De belastingen op arbeid worden aldus fors verlaagd. Werken wordt zo aantrekkelijker en dat is goed voor de arbeidsmarkt. Uiteraard worden de zwaarste lasten door de sterkste schouders gedragen. De koopkracht op het minimum moet de komende 4 jaar worden verbeterd, in het bijzonder gezinnen met kinderen. Daar is de armoede het meest schrijnend.

Structurele hervormingen

Het financieringstekort loopt in 2015 aldus terug naar -1% BBP. Dan resteert nog een houdbaarheidstekort van 2,5 % oftewel 17 miljard euro. In de komende kabinetsperiode wil GroenLinks Nederland toekomstbestendig maken. Dat betekent dat koers wordt gezet naar een klimaatneutrale economie, dat de toenemende schulden bij bedrijven, overheden en particulieren worden teruggedrongen, en dat de arbeidsmarkt van de toekomst op de rails wordt gezet.

Doel is meer participatie, noodzakelijk met het oog op de vergrijzing waardoor veel werknemers de arbeidsmarkt de komende decennia zullen verlaten.

GroenLinks stelt daartoe een pakket van structurele hervormingen voor. De invoering van deze maatregelen zijn een zaak van lange adem. Er zal sprake zijn van een ruime overgangstermijn, waardoor invoering van de structurele hervormingen verantwoord kan geschieden. Juist daarom wil GroenLinks dat het komende kabinet al deze besluiten neemt, zodat een ruime tijd voor invoering van deze maatregelen beschikbaar is op weg naar de periode 2035-2040, wanneer de vergrijzing op zijn hoogtepunt is.

Dit pakket bevat de volgende centrale elementen:

We dringen de schuldeneconomie terug door het rustig en geleidelijk afschaffen van de hypotheekrenteaf trek en verder aanpakken van belastingaftrek op schulden van bedrijfsleven;

De arbeidsparticipatie wordt gestimuleerd door koppeling van de AOW aan arbeidsverleden en versneld afschaffen van de aanrechtsubsidie;

We versterken de solidariteit tussen rijk en arm én jong en oud door versnelde fiscalisering van de AOW en invoeren van een studietax.

(*) GroenLinks zal dit financieel kader definitief invullen na het bekend worden van de ambtelijke verkenningen met het oog op de doorrekening van het programma van GroenLinks door het Centraal Planbureau en het Planbureau voor de Leefomgeving